

Günün Piyasa Haritası

Küresel piyasaların ana gündeminde ABD ile İran arasında Hürmüz Boğazı'nın statüsüne ilişkin giderek sertleşen söylem bulunuyor. İran, ABD'nin boğaz üzerindeki ablukasının kaldırıldığı ve Washington'ın tam kontrol sağladığı yönündeki açıklamalarını reddederek Hürmüz'ün halen kapalı olduğunu ve Tahran'ın şartları kabul edilene kadar yeniden açılmayacağını belirtti. Basra Körfezi Su Yolu Yönetim Kurumu'nun açıklaması, İran'ın boğazın fiili statüsüne ilişkin geri adım atmadığını gösterirken, ABD Başkanı Donald Trump ise Washington'ın Hürmüz üzerinde tam kontrol sahibi olduğunu ve bunu sürdüreceğini savunuyor. Trump ayrıca İran'ın mevcut durumda yalnızca söylem ürettiğini ve eyleme geçemediğini ileri sürerek Tahran üzerindeki ekonomik ve askeri baskının sonuç verdiği görüşünü koruyor. Tarafların aynı su yolu için birbirine tamamen zıt bir tablo çizmesi, diplomatik anlaşmazlığın yalnızca hangi şartların kabul edileceğiyle sınırlı kalmadığını, sahadaki kontrolün kimde olduğu konusunda da ciddi bir ayrışma bulunduğunu ortaya koyuyor. Bu nedenle piyasalar açısından siyasi açıklamalardan çok tanker hareketlerinin hangi ölçüde normale döndüğü ve ticari geçişlerin hangi şartlar altında yapılabildiği önem taşıyor.

İran'ın pozisyonu, Hürmüz'ün yeniden açılmasını doğrudan kendi şartlarının kabul edilmesine bağlarken Washington'ın yaklaşımı Tahran üzerindeki baskının pazarlık gücünü zayıflattığı varsayımına dayanıyor. Trump'ın sertleşen söylemi ABD'nin İran'ın taleplerini kısa vadede kabul etmeye hazır olmadığına işaret ederken, Tahran'ın boğazın halen kapalı olduğunu vurgulaması da hızlı normalleşme beklentisini sınırlıyor. Buradaki piyasa riski yalnızca diplomatik temasların başarısız olması değil; görüşmeler devam ederken dahi fiziksel enerji akışının düşük kalması. Hürmüz'de ticari geçişin hangi şartlarla yeniden başlayacağı netleşmedikçe petrol piyasasındaki jeopolitik risk priminin tamamen çözülmesi zor görünüyor.

Petrol fiyatlamasında ise arz riski ile zayıflayan talep görünümü birbirine karşı çalışıyor. 2026 küresel petrol talebine ilişkin beklentilerin aşağı çekilmesiyle Brent %1,5 gerileyerek 87,69 dolara, WTI ise %1,6 düşüşle 81,97 dolara indi; buna karşılık İran savaşı nedeniyle devam eden arz sıkıntıları fiyatlardaki düşüşü sınırladı. Bu tablo petrol piyasasının artık yalnızca Hürmüz'ün ne zaman açılacağını değil, yüksek enerji maliyetlerinin talebi ne ölçüde aşındıracağını da fiyatladığını gösteriyor. Kısa vadede yönü belirleyecek temel denge, fiziksel arzın normalleşme hızı ile yüksek fiyatların tüketim üzerinde yarattığı baskı arasındaki fark olacak.

ABD Enflasyonu, Beklentilere Paralel Geldi

ABD'de temmuz ayı tüketici fiyatları aylık %0,1 ve yıllık %3,4 artarak piyasa beklentileriyle tamamen uyumlu gerçekleşti. Çekirdek enflasyon da aylık %0,2 ve yıllık %2,5 ile tahminlere paralel gelirken, yıllık çekirdek artış Mart 2021'den bu yana en düşük seviyeye geriledi. Rapor, İran savaşı kaynaklı enerji şokunun temmuz ayında enflasyon üzerindeki etkisinin hafiflemeye devam ettiğine işaret ederken, geçen haftaki zayıf istihdam verileriyle birlikte Fed'e eylül toplantısı öncesinde daha geniş bir değerlendirme alanı sağlıyor. Veride belirgin bir yukarı yönlü sürpriz görülmemesi yakın vadeli faiz artışı baskısını azaltıyor; ancak Fed'in önünde eylül toplantısına kadar yeni istihdam ve fiyat verileri bulunması, tek bir TÜFE raporuyla politika yönünün kesinleşmesini engelliyor.

Altın, Enflasyon Sonrası 4.400 Doları Aştı

Altın, ABD enflasyonunun beklentilerle uyumlu gelmesinin Fed'in yakın vadede ilave sıkılaşıma gitmesine ilişkin endişeleri azaltmasıyla 4.400 doların üzerinde kalmayı başardı. Temmuz TÜFE verisinin ardından spot altın %1,6 yükselerek 4.438 dolar seviyesine çıkarken, düşük enflasyon ile daha zayıf dolar görünümü değerli metali destekledi. Piyasalarda eylül toplantısında 25 baz puanlık faiz artışı ihtimalinin yaklaşık %50 civarında fiyatlanması, altın açısından faiz kanalındaki belirsizliğin tamamen ortadan kalkmadığını gösteriyor. Buna karşılık Hürmüz kaynaklı yeni bir petrol sıçraması enflasyon beklentilerini yeniden yukarı çekebileceği için, altındaki mevcut toparlanmanın sürdürülebilirliği yalnızca ABD verilerine değil enerji fiyatlarının seyrine de bağlı kalmaya devam ediyor.

JPMorgan, Fed'in Acele Etmemesini Savunuyor

JPMorgan Asset Management Baş Küresel Stratejisti David Kelly, temmuz enflasyon verisinin ardından Fed'in politika faizini mevcut seviyede tutmasının en doğru seçenek olduğunu savunuyor. Kelly'ye göre tarifelerin yıllık enflasyon üzerindeki etkisinin zamanla azalması, petrol fiyatlarında görülebilecek gerileme ve ücret artışlarının enflasyonun gerisinde kalması dezenflasyon sürecini destekliyor; ücretlerin fiyatlara güçlü tepki vermemesi de kalıcı bir fiyat-ücret sarmalı ihtimalini sınırlıyor. Kelly ayrıca faiz artışıyla birlikte bilanço daraltılmasının uzun vadeli tahvil faizleri ve yüksek kaldıraç taşıyan finansal piyasalar üzerinde daha sert bir baskı yaratabileceğini düşünüyor. Bu yaklaşım, beklentilere paralel gelen TÜFE sonrasında Fed'in yeniden sıkılaşmak için acele etmemesi gerektiği yönündeki piyasa görüşünü güçlendiriyor.

UEA, Petrol Arz Açığının Büyümesini Bekliyor

Uluslararası Enerji Ajansı, yüksek fiyatların talebi aşağı çekmesine rağmen İran savaşının yeniden alevlenmesi ve deniz taşımacılığındaki aksaklıkların küresel petrol piyasasındaki arz açığını büyüttüğünü belirtiyor. Ajansa göre piyasa bu çeyrekte günlük 1,8 milyon varil açıkla karşı karşıya bulunurken, 2026 genelindeki arz açığının son beş yılın en yüksek seviyesine ulaşması bekleniyor. Buna karşılık yüksek yakıt maliyetleri nedeniyle küresel talepteki düşüş tahmini yaklaşık %50 artırılarak günlük 1,6 milyon varile çıkarıldı. Arz ile talebin aynı anda zayıfladığı bu tabloya rağmen stokların hızla gerilemesi, piyasanın fiziksel olarak halen sıkı olduğunu gösteriyor. UEA yıl sonuna doğru yeniden arz fazlası beklese de mevcut stok tamponlarının tükenmesi, Hürmüz'ün açılmasını küresel petrol dengesi açısından giderek daha kritik hale getiriyor.

Motorinde ÖTV, Ağustos Sonuna Kadar Sıfırlandı

Motorinde uygulanan ÖTV ağustos sonuna kadar sıfırlanırken, verginin eylül ayından itibaren kademeli biçimde yeniden artırılmasına karar verildi. ÖTV 1-30 Eylül döneminde litre başına 3 TL, ekimde 6 TL, kasımda 9 TL ve aralıkta 12 TL olarak uygulanacak; 1 Ocak 2027'den itibaren ise litre başına 13,9006 TL seviyesine dönecek. Düzenleme öncesinde motorindeki fiili ÖTV yükü litre başına 7,74 TL seviyesindeydi. Karar, küresel dizel fiyatlarındaki artışın yurtiçi pompa fiyatlarına ve ulaştırma maliyetleri üzerinden enflasyona geçişini kısa vadede sınırlayan doğrudan bir maliye politikası tamponu oluşturuyor. Bununla birlikte eşel mobil sisteminin motorinde sona erdirilmesi ve verginin sonbaharda yeniden kademeli yükselmesi, enerji fiyatları yüksek kalmaya devam ederse enflasyon üzerindeki korumanın zaman içinde azalacağı anlamına geliyor.

MSCI, Türkiye Endekslerinde Değişikliğe Gitti

MSCI'nın 31 Ağustos seans kapanışından itibaren geçerli olacak dönemsel güncellemesinde Astor Enerji, MSCI Türkiye Standard Endeksi'ne dahil edilirken endeksten herhangi bir şirket çıkarılmadı. MSCI Türkiye Küçük Ölçekli Şirketler Endeksi'ne Borusan Boru, Europower Enerji, Kardemir B, Rönesans Gayrimenkul, Tera Finansal Yatırımlar ve Tera Yatırım Menkul eklenirken, Arçelik ile Katılımevim endeks dışında kaldı. Değişikliklerin özellikle endeks takip eden pasif yabancı fonların portföy ayarlamaları nedeniyle ilgili hisselerde işlem hacmi ve kısa vadeli fon akışı yaratması beklenebilir. Burada temel ayrım, MSCI değişikliklerinin şirketlerin operasyonel görünümünde bir değişiklik anlamına gelmemesi; ilk etkinin büyük ölçüde endeks ağırlıkları üzerinden oluşacak mekanik portföy hareketlerinden kaynaklanacak olması.

Özetle

ABD ile İran'ın Hürmüz'ün statüsü konusunda tamamen farklı bir tablo çizmesi enerji piyasasındaki jeopolitik risk primini korurken, zayıflayan küresel talep beklentileri Brent'i 87,69 dolara çekti. ABD'de temmuz enflasyonunun beklentilere paralel gelmesi Fed üzerindeki yakın vadeli sıkılaşma baskısını azaltırken altın 4.400 doların üzerinde güç kazandı ve JPMorgan Fed'in faiz değişikliği için acele etmemesi gerektiği görüşünü öne çıkardı. Petrol tarafında UEA, talep zayıflığına rağmen arz açığının günlük 1,8 milyon varile ulaşmasını bekliyor. Türkiye'de motorindeki ÖTV'nin ağustos sonuna kadar sıfırlanması enerji şokunun enflasyona geçişine karşı geçici bir tampon oluştururken, MSCI güncellemesi Astor Enerji başta olmak üzere belirli hisselerde yabancı pasif fon akımlarını yeniden gündeme taşıyor.

EMRE ÖZDEMİR**TRİVE YATIRIM ARAŞTIRMA UZMANI**

RİSK UYARISI:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.